

ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਤਾਕਤ (12:1-28)

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੇਵਕਾਂ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ (ਅਧਿਆਇ 11), ਲੇਖਕ ਉਸ ਵਰਤਮਾਨ ਚਾਲ ਵੱਲ ਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਬਰਾਨੀ ਲੋਕ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਫ਼ਤਹਿ, ਅੱਗ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦਲੇਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੌੜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦੌੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਜ਼ਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖੂਬੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਭਰਿਆ ਸਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਗੁਣ ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਫੋਕਸ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਝੱਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੈ।

ਮਸੀਹ ਸਾਡੇ ਈਮਾਨ ਦਾ ਬਾਨੀ (12:1-3)

¹ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਬੱਦਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਆਓ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਹਰੇਕ ਭਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਪ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਫਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ ਸਬਰ ਨਾਲ ਦੌੜੀਏ। ²ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਰਹੀਏ ਜਿਹੜਾ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਹ ਨੇ ਉਸ ਅਨੰਦ ਨਿਮਿੱਤ ਜੋ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਲਾਜ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣ ਕੇ ਸਲੀਬ ਦਾ ਦੁਖ ਝਲਿਆ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਇਆ।

³ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਚੋ ਜਿਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਦੀ ਐਡੀ ਲਾਗਬਾਜ਼ੀ ਸਹਿ ਲਈ ਭਈ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀ ਵਿਚ ਚਿੱਠੇ ਪੈ ਜਾਓ।

ਆਇਤ 1. ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਬਦੀ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੋੜਾ ਨਾ ਬਣਨ ਦਈਏ। ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਦੌੜ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਕੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ 'ਅਨੁਭਵ' ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਜਿਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੌੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਮਲਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ।¹ ਮਸੀਹੀ ਦੌੜ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਦੌੜਦੇ ਰਹਿਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 1 ਵਿਚ ਉਪਰੰਤ (*toigaroun*) ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਗ ਕਈ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਿਰੋੜ ਕੱਢਦਾ ਹੈ।

ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ *martus* ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ‘‘martyr’’ ਬਣ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘‘*martus*’’ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ਈਮਾਨ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਤਕ ਅਜਿਹਾ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।² ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਆਪਣੇ ਈਮਾਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਚੇਲੇ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਲ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 22:20 ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜਾਂ ਤੇਰੇ ਸ਼ਹੀਦ [*martus*] ਇਸਤੀਫਾਨ ਦਾ ਖੂਨ ਬਹਾਇਆ ਗਿਆ।’’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 2: 13 ਵਿਚ ਅੰਤਿਪਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ‘‘ਮੇਰਾ ਗਵਾਹ [*martus*] ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਮਾਤਬਰ ਜਨ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ’’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ‘‘ਗਵਾਹ’’ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਕਰਚਨਾ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 17:6 ਵਿਚ ‘‘ਜਿਸ ਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਲਹੂ’’ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਵਿਚ (*martus*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। KJV ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘*martyrs*’’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ *martus* ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ‘‘ਦਰਸ਼ਕ’’ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ,³ ਪਰ ‘‘ਅਖਾੜੇ’’ ਵਿਚ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।⁴ ਅਧਿਆਇ 11 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਣਾ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਦੌੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੋਲੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਚਨ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬਾਹਰੋਂ ਖਲੋ ਕੇ ਰੋਲਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ; ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ‘‘ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਕੇ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ’’ ਸਨ ‘‘ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਚਨ ਨਾਲ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 12: 11)।’’⁵ ਹਾਬਿਲ ਵਰਗੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ‘‘ਸਾਖੀ’’ (*martureo*) ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀ, ਅਖ਼ੀਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਸਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਕ ਵਿਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਬੱਦਲ ਦੇ ‘‘ਘੇਰਿਆ’’ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਵਿਖਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 11 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਲੋਕ ਹੌਸਲਾ-ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਪਾਠਕ ਵੀ ਅਤੀਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਤਹਿ ਨਾਲ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਨ।

ਪੌਲਸ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦੌੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:24; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:5) ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਇਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੌੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੇਖਕ ਅਲੰਕਾਰੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਜਵਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ 10:36 ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧੀਰਜ (*hupomone*) ਅਖ਼ੀਰ ਤਕ ਦੌੜਾਕ ਦੇ ਭੱਜਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਣਥਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਖੇਡਾਂ ਯਹੂਦੀਆ ਵਿਚ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯੂਨਾਨੀ ਖੇਡਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਧੀਰਜ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।⁶ ‘‘ਦੌੜ’’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*agon*) ਜਿਹੜਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ‘‘agonize’’ ਬਣ ਗਿਆ, ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਸ਼ਕ ਮਸੀਹੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਪਾਪ ਨਾਲ ਹੈ।

ਤਾਂ ਆਓ ਅਸੀਂ ਵੀ ਹਰੇਕ ਭਾਰ ਨੂੰ ਪਰੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਦੌੜਾਕ ਦੇ ਆਪਣੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ। ਦੌੜਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ‘‘ਹਰੇਕ ਭਾਰ’’ (ogkos) ਵਿਚ ਹਰ ਉਹ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਦੌੜਾਕ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਫਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਦਾ ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੂਸਾ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਹਿਮਾ ਲਈ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨੋ ਸ਼ੌਕਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ (11:24-26)। ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

‘‘ਭਾਰ’’ ਅਤੇ ‘‘ਪਾਪ’’ (‘‘*hamartia*’’) ਕੀ ਹੈ? ‘‘ਭਾਰ’’ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸਾਡੇ ਅਸਲ ਫੋਕਸ ਤੋਂ ਹਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ‘‘ਪਾਪ’’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਖੁਦਾ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁷ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵਾਸਨਾ, ਘਮੰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸਣੇ ਜਿਹੜੀ ਮਸੀਹੀ ਦੌੜਾਕ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋਵੇ, ਪਾਪ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਰੂਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਸਾਡਾ ਲੇਖਕ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ‘ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪ’ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਾਪ ਦੀ ਗੱਲ ਇਵੇਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਦੌੜਾਕ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇ।...’’⁸ ਇਹ ਤਾੜਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਪ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਪਾਪ ਹੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਪ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਹਰ ਪਾਪ ਘਿਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਪ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਦਾ ਪਾਪ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।⁹ ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਪੂਰੀ ਬੇਦੀਨੀ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 6:4-6; 10:26-29)। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਝੱਲੀ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਆਇਤ 2)।

ਸਬਰ ਨਾਲ ਦੌੜੀਏ ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਹੈ। ਜੇ ਦੌੜਾਕ ਦੌੜ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਜਿਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ। ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਭਲਿਆਈ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਸੀਹੀ ਦੌੜ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਕ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਬਦੀ ਜਲਾਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:9) ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ ਦੌੜ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਵਿਚ ਅਖੀਰ ਤਕ ਦੌੜਨ ਲਈ ਵਕਤ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਹੁਣ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਦਿਲੋਂ ਦੌੜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੰਤ ਜਿਹੜੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਦੇ ਕਰਦੇ ਸਨ ਥੱਕ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਜਦ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ (1 ਰਾਜਿਆਂ 8:18 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ)।

ਆਇਤ 2. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਤੱਕਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।¹⁰ ਮਸੀਹ ਨੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦੇ ਹਰ ਭਾਰ ਅਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਡਾ ਮੁਖਾਰਕ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਸਕੇ। ਸਾਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਵੱਲ ਤੱਕਦੇ ਰਹਿ ਕੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਉਸੇ ਵੱਲ ਲਾਈ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ‘‘ਤੱਕਦੇ’’ (*aphorō* ਤੋਂ) ਸ਼ਬਦ

ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ‘‘ਪੱਕਾ ਜਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ’’ ਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ‘‘ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੱਲ’’ ਭਾਵ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਅਹਿਮ ਤੇ ਯਾਨੀ ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਲਾਉਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।¹¹ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਰਾਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧਕੇ ਹੈ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੋਝ ਅਸਹਿ ਲਗਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਵੱਲ ਤੱਕ ਸਕਦੇ ਸਨ, ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਛੇਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਮੁਖਬਿਰਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਫੜਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ- ਪਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਹੋਇਆ ਸੀ।’’¹²

ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸੱਜੇ ਨਾ ਖੱਬੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਤੱਕੀਏ (ਲੂਕਾ 9:62), ਉਹ ਸਾਡੀ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ‘‘ਕਰਤਾ’’ ਹੈ¹³ ਜਿਸ ਨੇ ‘‘ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਰਾਹ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:20) ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ‘‘ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ’’ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਪੂਰਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ‘‘ਸੰਪੂਰਣਤਾ’’ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਨਹੀਂ ਦੁਆ ਸਕਦਾ ਸੀ (10:1)। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਨਿਹਚਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਨਿਹਚਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਸਿਰਫ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੈ।¹⁴ ਨਿਹਚਾ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਉਹ ਕਾਮਿਲ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।

ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ‘‘ਨਿਹਚਾ’’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਪਦ ‘‘the’’ ਸਾਡੀ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ‘‘ਨਿਹਚਾ’’ ਯਥਾਰਥਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ; ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਐਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹੋਵੇ, ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਯਹੂਦਾ 3 ‘‘ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਲਈ ਜਤਨ’’ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਦਾ ਹੈ, ‘‘ਜਿਹੜੀ ਇੱਕੋ ਵੀ ਵਾਰ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ’’ (KJV)। ਇਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਡਾਕਟ੍ਰਿਨ ਲਈ ‘‘ਨਿਹਚਾ’’ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:5 ਵਾਲੀ ‘‘ਇੱਕੋ ਨਿਹਚਾ’’ ਹੈ।

ਬਰੂਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਇਹ ਤਾਹਨੇ, ਕੋਰੜੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ, ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਠੁਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕੌੜੇ ਸੰਤਾਪ, ਛੇਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ [ਮਸੀਹ] ਵੱਲੋਂ ਝੱਲੇ ਗਏ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਅਦਿੱਖ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਬਗੈਰ ਨਿਰੇ ਖੁਦਾ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਸੀ।’’¹⁵ ਉਸ ਨੇ ਲਾਜ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣ ਕੇ ਸਲੀਬ ਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 27:43)।¹⁶ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਿਤਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਤਸਮਨੀ ਬਾਗ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (ਮਰਕੁਸ 14:36)।

ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਲੀਬ ਦੇ ਵਿਖੇ ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਸ ਬੇਡੌਲ ਲੱਕੜੀ ਤੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਲਾਜ ਅਤੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਲਾਲਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਹ ਕਰੰਟ ਵਾਲੀ ਕੁਰਸੀ, ਕਤਰਣ

ਵਾਲੀ ਮਸੀਨ (ਗਿਲੋਟੀਨ), ਜਾਂ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਜ਼ਲਾਲਤ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੁਜ਼ਰਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰਾਖਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੂੰ ‘ਸਰਾਪੀ’ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 21:22, 23; ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:13)। ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਜ਼ਰਮ ਵਾਂਗ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਰੁੱਖ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਦੇ ‘ਸਰਾਪ’ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਢੱਕਣ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ। ਪਰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਆਮ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਡਾਕੂਆਂ (ਮੱਤੀ 27:38) ਜਾਂ ‘ਬੁਰਿਆਰਾਂ’ (ਲੂਕਾ 23:32 [KJV; ASV], ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ,’ ਜਾਂ ‘ਬਦਕਾਰ’ ਹੈ) ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜੇ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਝੱਲਿਆ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ‘ਆਪਣੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੈਰ’ ਸੀ (RSV); ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ‘ਲਾਜ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣ’ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਭੀੜ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਥਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਲਾਲਤ ਝੱਲਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਸੀਹ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਦੁੱਖ ‘ਝੱਲਿਆ’ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲਿਆ।

ਆਇਤ 3. ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਝੱਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀ ਵਿਚ ਢਿੱਲੇ ਨਾ ਪੈ ਜਾਣ। ‘ਸੋਚੋ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ (*analogizomai* ਤੋਂ)¹⁷ ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘ਰੂਪਕ ਬਣਾਉਣਾ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਮਜ਼ਾਕ ਅਤੇ ਲਾਜ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਵੇਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ‘ਲਾਜ’ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ‘ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣਨ’ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਸੀਹ ਨੇ ਉਸ ਵੱਡੇ ਆਨੰਦ ਤੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਥੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਦੀ ਲਾਜ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣਨ ਨਾਲੋਂ ਸਲੀਬ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਈਮਾਨ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।¹⁸ ਬੇਚੈਨੀ ਭਰੀ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ! ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੀਆਂ (ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਛੇ ਵਾਰ ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ) ਦੇ ਤਨਾਵਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਚਾਬੁਕਾਂ, ਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਤਾਜ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹਦੇ ਤਰਸ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਸੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਸਭ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਹਾਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਸੀ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਪਰਮ ਲਾਭ ਦੀ ਆਸ ਨੂੰ ਗੁਆ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ‘ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਲ’ ਦੌੜਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ‘ਇਨਾਮ’ ਪਾ ਸਕੀਏ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:14)।

ਮਸੀਹ ਦਾ ਇਨਾਮ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਬੈਠਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਆਦਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਯੂਨਾਨੀ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪੂਰਣਕਾਲ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਇਲਾਹੀ ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।¹⁹ ਮਸੀਹ ਨੇ ਅਗਿਆਨੀ ਪਾਪੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਵੱਡੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਝੱਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਹ ਕਰਨਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੌੜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਅਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੈ। ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਦੌੜਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਭਾਰ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਇਹਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨੀਏ। ਬਲਕਿ ਅਖ਼ੀਰ ਤਕ ਡਟੇ ਰਹੀਏ। ਜਿਵੇਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਸਾਥੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਫ਼ਿਨਿਸ਼ ਲਾਈਨ ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਤਾਜ ਦੇ ਕੇ ਸਾਡੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਵਾਂਗੇ।

ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਬਾਲਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਾੜਨਾ (12:4-11)

⁴ਤੁਸਾਂ ਪਾਪ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਅਜੇ ਲਹੂ ਦੇ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਤੀਕਰ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ⁵ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਜੋ ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸਮਝਾਈਦਾ ਹੈ। ਹੇ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ, ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਤਾੜ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਝਿੜਕੇ ਤਾਂ ਅੱਕ ਨਾ ਜਾਈ, ⁶ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿਹ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਉਹ ਨੂੰ ਤਾੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਿਹ ਨੂੰ ਉਹ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੋਰੜੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

⁷ਤੁਸੀਂ ਸਹਾਰਾ ਜੇ ਕਰਦੇ ਹੋ ਇਹ ਤਾੜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਮਿੱਤ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਿਹਾ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਜਿਹ ਨੂੰ ਪਿਉ ਨਹੀਂ ਤਾੜਦਾ? ⁸ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਤਾੜਨਾ ਬਿਨਾ ਰਹੇ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਸੌਥੋ ਸਾਂਝੀ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹਰਾਮ ਦੇ ਹੋ! ⁹ਫੇਰ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰਕ ਪਿਉ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਭਲਾ, ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਕ ਆਤਮਿਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਜੀਵੀਏ? ¹⁰ਓਹ ਤਾਂ ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਲਾਭ ਦੇ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਅਸੀਂ ਉਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਈਏ। ¹¹ਸਾਰੀ ਤਾੜਨਾ ਤਾਂ ਓਸ ਵੇਲੇ ਅਨੰਦ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੋਗ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁੱਝਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਧਾਏ ਗਏ ਹਨ ਧਰਮ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀ-ਦਾਇਕ ਫਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਤਾੜਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਿਖਤ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪੁਖਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਪਤਾ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁਬਾਰਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ।

ਆਇਤ 4. ਮੁੱਢਲੇ ਪਾਠਕ ਪਾਪ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਜੱਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ [ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ] ਲਹੂ ਉਵੇਂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਦਾ ਵਹਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਪਰਮ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ

ਸੀ। ਇਸ ਆਇਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ (ਯਾਕੂਬ ਰਸੂਲ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 12:2.) ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਈਮਾਨ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਜਮਾਤ ਵਿਚ (ਪੌਲਸ ਵਾਂਗ) ਪਿੱਠ ਲਗੂ ਲੁਆਣ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪਥਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਭਰਾ, (ਧਰਮੀ ਯਾਕੂਬ ਵਾਂਗ)¹⁰ ਸਤਾਅ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਯਹੂਦੀਵਾਦ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਮਝੌਤਾ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕਈਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ‘ਨਰਮ’ ਰੂਪ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਭਾਵ ਦੂਜਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਕੇ, ਸਤਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤਾਂ 5, 6. ਲਿਖਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਆਇਤ 5)। ਭਲਾ ਇਹ ਪਾਠਕ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਲਿਖਤ ਕੀ ਆਖਦੀ ਹੈ? ਲਿਖਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਕਹਾਉਤਾਂ 3: 11, 12 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਧੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ‘ਪੁੱਤਰ’ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ!’ ਬਾਈਬਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਇਹ ਹਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਦ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸਾਡਾ ਖ਼ੁਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਦੇ ਕੇ ‘ਸਮਝਾਉਂਦਾ’ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ 3: 7-11 ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਸੀ ਜਦ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਤਾੜਨਾ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 95: 7-11)। ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ‘ਉਪਦੇਸ਼’ (*paideia* ਤੋਂ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।¹¹ ਸਾਹਿਤਕ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ‘ਸਿੱਖਿਆ’ ਸੀ।¹² ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ‘ਸਜਾ’ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ‘ਦੁੱਖ’ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ। ਆਮ ਯਹੂਦੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।¹³

ਆਇਤਾਂ 7, 8. ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਜਦ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ (ਆਇਤ 7), ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ (5:8)। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਲਾਲੀ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2: 10 ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਪਣੇ ‘ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ’ ‘ਬਹੁਤਿਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਵਿਚ’ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਬਦੀ ਜਲਾਲ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 14:21, 22 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਾਬਾਸ ਨੇ ਆਖਿਆ। ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ‘ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਸਮੇਂ’ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤਾੜਨਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪਰਤੀਕ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਾਂ! ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ

ਤਾੜਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਆਇਤ 10 ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਹੈ)। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ‘ਅਤਿ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਸਦੀਪਕ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਿਆਰ’ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:17)। ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਸਹਾਰਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨੀਏ।

ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਦੀ ਚਾਹ ਕਿਉਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਕਿਉਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਲੇਖਕ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਣ ਦਿੱਤੇ। (1) ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੱਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਾਂ (ਆਇਤ 8)। ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਦੁਪਿਆਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਡੋਨਲਡ ਗੁਥਰੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਿਤਾ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਿਚ ਕਸੂਰਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾੜਨਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਗੁਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।’²⁴ (2) ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਤਾੜਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਬਾਲਗ ਬਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ (ਆਇਤਾਂ 9, 10)। (3) ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ‘ਉਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ’ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਆਇਤ 10)। ਇਹ ਪੱਤਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਾਡਾ ‘ਪਿਤਾ’ ਹੋਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਆਇਤ 9)।

ਲੇਖਕ ਨੇ ਹਰਾਮ ਦੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਰਸਾ ਜਾਂ ਮਿਰਾਸ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਰੋਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਪਿਉ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।²⁵ ਜਦ ਖ਼ੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਔਲਾਦ ਹਾਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਛੇਕੇ ਹੋਏ ਮੰਨੇ।

ਆਇਤਾਂ 9, 10. ਦੁੱਖ ਦੇ ਇਕ ਭਾਗ ਵਿਚ ਤਾੜਨਾ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਚੰਗਾ ਪਿਉ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਮਾਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਢੰਗ ਨਾ ਪਸੰਦ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਡਾ ਪਿਤਾ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਕਤ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗੇ, ਸਾਡੀ ਭਲਿਆਈ ਲਈ, ਲਾਭ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਸਾਡੀ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਤਾੜਨਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ ਉਹ ਦਲੇਰੀ ਬਲਕਿ ਇਕ ਚੈਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਸਚਮੁਚ ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ।

ਦੁੱਖ ਬੱਲਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਧੀਆ ਮਿਸਾਲ ਪੌਲਸ ਰਸੂਲ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਜੋ ਕਿ ‘ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਇਕ ਕੰਡਾ’ ਸੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:7-10) ਬੇਸ਼ੱਕ ਬੜੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵੀ ਕਾਰਣ ਸੀ; ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਿੱਕਤ ਨਾਲ ਇੰਜੀਲ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਮਕੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਚਮਕ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਅਜਿਹੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪੌਲਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮਸੀਹ ਪੌਲਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:20) ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ‘ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ’ ਵਿਚ ਸੀ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:7)। ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਬੇਹਤਰ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ‘[ਆਪਣੀਆਂ] ਨਿਰਬਲਤਾਈਆਂ ਉੱਤੇ [ਵੀ] ਅਭਮਾਨ’ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:9)। ਪੌਲਸ, ਸੀ. ਐੱਸ. ਲੂਈਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਖ਼ੁਦਾ ... ਸਾਡੇ ਦਰਦ ਵਿਚ ਚੀਕਦਾ ਹੈ: ਬੋਲੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਮੈਗਾਫੋਨ ਹੈ।’²⁶

ਐਲਬਰਟ ਬਾਰਨਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਸੀਹੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਉਠਾਉਣ ਨਾਲ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ।'²⁷

ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਆਤਮਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ (ਆਇਤ 9) ਹੈ, ਅਰਥ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ 'ਪਿਤਾ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਣਨਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 6:9; ਲੂਕਾ 11:2; ਯੂਹੰਨਾ 20:17; ਰੋਮੀਆਂ 8:15, 16; ਗਲਾਤੀਆਂ 4:6)। 'ਆਤਮਿਆਂ' ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ 'ਪੁੱਤਰ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ (1:5; 2:5, 16)। ਖੁਦਾ ਸਾਡੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਰੂਹ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕੋਲ ਮੁੜ ਜਾਵੇਗੀ' (ਉਪਦੇਸ਼ਕ 12:7)। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਬੁੱਧਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ 'ਆਤਮਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ' ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਹੋਈ ਹੈ (ਆਇਤ 9)। 'ਆਤਮਿਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ' ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਵਜੂਦ ਦੀ ਵੀ (ਹਬੱਕੂਕ 2:4; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:38) ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਯੂਨਾਨੀ ਜਵਾਨ ਲਈ ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ (ਆਇਤ 10) ਬਾਲਗਪੁਣੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਤਕ, ਵਿਆਹ ਤਕ, ਸਰਕਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤਕ ਪਿਤਾ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਭਰੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।²⁸ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੇ 'ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ' ਦਾ ਦੁੱਖ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਨਾਦੀਕਾਲ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:16, 17) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਥੋੜ੍ਹਾ' ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 11. ਤਾੜਨਾ ਉਸੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰੋਮੀਆਂ 2:20 ਵਾਲਾ 'ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ' (*paideutēs*) ਸ਼ਬਦ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ' ਜਾਂ 'ਬਾਲਕਾਂ ਦਾ ਉਸਤਾਦ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ਾਸਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਬੰਧ *paideion* ('ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ') ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸੁਧਾਰਣ ਵਾਲਾ', 'ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,' ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ 'ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ' ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।²⁹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 'ਆਦਰ' ਕਰਦਾ ਸੀ (ਆਇਤ 9)।

ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਤਾੜਨਾ 'ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਬਲਕਿ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।'³⁰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਬੋਗਸ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਚੰਗੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਭਲਾ ਇਹ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਣੇ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਦ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਸਾਡਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੜੇ ਸਖ਼ਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬੜਾ ਮਾੜਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ? ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾੜਨ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਖ਼ਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਖ਼ਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਾਰਣ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਣ ਕਿ ਬੱਚੇ ਕੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮਾਪੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਸਾਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,

ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰੂਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ? ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ’ ਕੀਤਾ (ਆਇਤ 10) ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਗਲਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਮਾਪੇ ਜ਼ਾਲਮ ਜਾਂ ਬੇਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਬਲਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ‘ਤਾੜਨਾ ਸਾਡੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪੂਰੀ ਭਲਿਆਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਉਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕ ਕੇ ਉਹਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੰਮ ਕਰੀਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੁਣ ਅਤੇ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਵਿਚ ਉਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਬਣੀਏ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਗਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਾਪੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਬਣਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਧਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਤਾੜਨਾ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *gumnazō* ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ‘*gymnasium*’ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ‘ਯੂਨਾਨੀ’ ਕਸਰਤ-ਘਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨਾਮ ਦੀ ਚਾਹਤ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।³¹ ਜਿਵੇਂ ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਪੱਠੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਵੇਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਰੂਹ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਇਕ ਤਾੜਨਾ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਚਾਹ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਲਾਇਕ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਤਾੜਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਧਰਮ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਦਾਇਕ ਫਲ ਅਤੇ ‘ਉਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ’ (ਆਇਤ 10) ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਦਾਚਾਰ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਖੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 10:22)। ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਨੂੰ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ ਪਰ ਹੁਣ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਪਰਾਸਚਿਤ ਦੀ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ (10:19) ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ 5:1 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਵੱਲੋਂ ‘ਸ਼ਾਂਤੀ’ ਅਤੇ ‘ਧਾਰਮਿਕਤਾ’ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ‘ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਦਾਇਕ ਫਲ’ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਝੱਲ ਕੇ ਪਾਈ ਗਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਨਾਲ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ! ਇਸ ਇਨਾਮ ਫਲ ਨੂੰ ਨਰਮਦਿਲ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਕਰ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:4-7)।

ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਕੇ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਦੀ ਦਲੇਰੀ (12:12-17)

¹²ਇਸ ਲਈ ਢਿੱਲਿਆਂ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਭਿੜਦਿਆਂ ਗੋਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਿਆਂ ਕਰੋ। ¹³ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਬਣਾਓ ਭਈ ਜਿਹੜਾ ਲੰਡਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਜੋੜੋਂ ਨਾ ਉੱਖੜੇ ਸਗੋਂ ਚੰਗਾ ਹੋ ਜਾਵੇ !

¹⁴ਸਭਨਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦਾ ਜਿਹ ਦੇ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖੇਗਾ। ¹⁵ਵੇਖਣਾ ਭਈ ਕੋਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਵੰਜਿਆ ਨਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਭਈ ਕੋਈ ਕੁੜੱਤਣ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਫੁੱਟ ਕੇ ਦੁਖ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਬਾਹਲੇ ਉਹ ਦੇ ਕਾਰਣ ਖ਼ਿਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ। ¹⁶ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੋਵੇ ਭਈ ਕੋਈ ਹਰਾਮਕਾਰ ਅਥਾਵਾ ਏਸਾਓ ਵਾਂਙੁ ਕੁਧਰਮੀ ਹੋਵੇ ਜਿਹ ਨੇ ਇਕ ਡੰਗ ਦੇ ਖਾਣ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਜੇਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਵੇਚ ਸੁੱਟਿਆ। ¹⁷ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਭਈ ਮਗਰੋਂ ਜਦ ਉਹ ਨੇ ਬਰਕਤ ਦਾ ਅਧਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹਿਆ ਵੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਨੂੰ ਤੌਬਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨੇ ਅੰਝੂ ਕੇਰੇ ਕੇਰ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਭਾਲਿਆ।

ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਨ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਦਲੇਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਵੱਧਣ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਵਿਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 12, 13. ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਆਚ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜੇ **ਭਿੜਦਿਆਂ ਗੋਡਿਆਂ** ਵਾਲੇ ਹਨ (ਆਇਤ 12) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਦਲੇਰੀ ਯਸਾਯਾਹ 35:3 ਵਰਗੀ ਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਕਹਾਉਤਾਂ 4:26, 27 ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।³² LXX ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਲਈ ਰਾਹ ਸਿੱਧੇ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਕਰੋ। ਨਾ ਸੱਜੇ ਮੁੜੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖੱਬੇ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੋ।...’ ਯਸਾਯਾਹ 35 ਵਿਚ ਮਸੀਹਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ 5 ਅਤੇ 6 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹਾ ਨੇ ਕਰਨੇ ਸਨ (ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਮੱਤੀ 11:5 ਯਸਾਯਾਹ ਦੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ)।

ਗੱਲ ਸਰੀਰ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਤਮਾ ਦੀ ‘ਢਿੱਲੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਭਿੜਦੇ ਗੋਡੇ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪਕ’ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।³³ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬੁਲ ਤੋਂ ਪਰਤਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਜੋੜੋਂ ਨਾ ਉੱਖੜੇ ਲੰਛੇ ਵਾਕਅੰਸ਼ (ਆਇਤ 13) ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਲੰਛੇ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੁਝ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਤਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲੰਗੜੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ 15:1 ਵਿਚ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੌਲਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ‘ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਤਕੜੇ ਹਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਈ ਬਲਹੀਣਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਰਭਲਤਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਰਜਾਈਏ।’ ‘ਤਕੜੇ’ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਇਸ ਤੋਂ

ਭਾਵ ਕਈਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਉਪਰਾਲਾ' ਹੈ।^{੧੪} ਤਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਥੱਕੇ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਲੇਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰਾਹੋਂ ਹਟ ਕੇ ਜਾਂ ਠੋਕਰ ਖੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਾਂਗ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡੇ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਟੇਢੇ ਮੋਢੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਥਰੀਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਲੰਗੜੇ ਲਈ ਸਿੱਧੇ, ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਰਾਹ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਬਰਕਤ ਹੋਣੀ ਸੀ! ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਣਾ ਅਸਾਨ ਲਗ ਤਾਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਰਾਹ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 11:28-30)। ਇਹ 'ਸਿੱਧਾ ... ਅਤੇ ਤੰਗ' ਰਾਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੱਤੀ 7:13, 14 (KJV) ਵਿਚ 'ਤੰਗ' ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਗੋਂ ਚੰਗਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਰੂਹਾਨੀ ਚੰਗਿਆਈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। 'ਚੰਗਾ' ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯਸਾਯਾਹ 6:10 ਅਤੇ ਮੱਤੀ 13:15 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਚੰਗਿਆਈ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 12:40; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 28:28 ਵੀ ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤ 14. ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਲਈ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਰਜੇ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਹਰ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਚਾਹੁਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖ਼ਾਸ ਮਕਸਦ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪਿੱਛਾ ਕਰੋ (*diōkō* ਤੋਂ) ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਟੀਚੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਕਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।^{੧੫} ਇਹ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਤਾਅ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲ, ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਤਿੰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਹਾਬ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਜਸੂਸਾਂ (11:31) ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਕੇ ਇਸੇ ਨਿਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਚਾਹਿਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਲ ਗਈ। ਰਹਾਬ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਂਗ ਸਾਨੂੰ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਲਿਖਤ ਵਿਚ 'ਮੇਲ' ਜਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ (*shalom*) ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਲਿਆਈ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ 'ਮੇਲ' (*eirēnē*) ਲਈ ਬੁਲਾਹਟ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਹਟ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਮੇਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ (ਰੋਮੀਆਂ 14:19 ਅਤੇ 1 ਪਤਰਸ 3:11) ਪੂਰੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਮੱਤੀ 5:8, 9)। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੁਣ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਲਗਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਨ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 'ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ' (*hagiasmos*) ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ 'ਅੱਡ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ' ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਹਨ। ਜਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਵਿਚ ਵੱਧਦੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਤਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਖ਼ਤਾਂ ਵਿਚ *hagiasmos* ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਨ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6: 11)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸਾਡਾ ਇਹੀ ਸੁਭਾਅ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਗੈਰ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਾਂਗੇ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬੁਰਿਆਈ ਤੋਂ ਨਾ ਹਟਣ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਇਤਾਂ 16 ਅਤੇ 17 ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਾਓ ਗਲਤ ਨਮੂਨਾ ਹੈ; ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਹੀ ਹੱਲ 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 4: 1-8 ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ।

‘ਸਿੱਧੇ ਰਾਹਾਂ’ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਭਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ‘ਮੇਲ’ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਬਦੀ ਨਜ਼ਾਤ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਇਕ ਲਗਾਤਾਰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਚੱਲਦਿਆਂ ਆਪਸੀ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6: 1-8 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ‘ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਪਾਪ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ। ...’³⁶

ਪਰ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਸਮਝੋਤੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਵੀ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਹੈ। ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਦ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦ ਉਹ ਆਪ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਟੋਏ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣਗੇ (ਮੱਤੀ 15: 8-14)। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਾਵ ਮੇਲ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ‘ਸ਼ਾਂਤੀਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13: 20)।

ਲੜਾਈਆਂ ਪੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖੇਗਾ। ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੰਨਣਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ‘ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖਣ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੋਂ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਤੋੜ ਤੋਂ’ ਦੂਰ ਨਰਕ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1: 9)। ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਦੀਨੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਸਾਫ਼ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ।

ਹਰ ਕੋਈ ਨਿਆਂ ਵੇਲੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਵੇਖਣ’ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 8: 21-24; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21: 27)।

ਆਇਤ 15. ਵੇਖਣਾ (episkopountes) ਨਾਉਂ ਸ਼ਬਦ *episkopeō* ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਰਤਮਾਨ ਕ੍ਰਿਏਂਟ ਹੈ। 1 ਪਤਰਸ 5: 2 ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਲਡਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਜਾਂ ਸਰਪਰਸਤ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਵਹਿ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਹੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਪੂਰੀ ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਚੱਕਸ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।’³⁷ ‘ਵੇਖਣਾ’ **ਭਈ ਕੋਈ ਵਾਂਝਿਆ ਨਾ ਰਹੇ** ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਮਸੀਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ‘ਵਾਂਝੇ’ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ‘ਵੇਖਣਾ’ ਜਾਂ ‘ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣਾ’ ਅਤੇ ‘ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ’ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਰੂਪਕ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਮਗਰ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸਾਫਰ ਦਾ ਹੈ। ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਦ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ **ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ** ‘ਵਾਂਝਿਆਂ’ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਲੁਟੇਰਿਆਂ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤਕ ਨਹੀਂ ਅੱਪੜ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਰਤ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਰਾਹ ਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਸੁਸਤ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਜ਼ਸ਼ ਸਟੁਅਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ: ‘ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸ ਇਲਾਹੀ ਹਮਾਇਤ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਨਾ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।’³⁸ ਹਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਮਦਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੇ, ‘ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਟੀਚੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।...’³⁹

ਕੁੜੱਤਣ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਮਊਨ ਦੀ ‘ਪਿਤ ਦੀ ਕੁੜੱਤਣ’ ਉਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:23)। ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 29:18 ਵਿਚ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਬੇਦੀਨੀ ਨੂੰ ‘ਕੁੜੱਤਣ ਅਤੇ ਅੱਕ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਫੁੱਟ’ ਨਿੱਕਲਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਰਦ ਅਤੇ ਤੀਵੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਫੇਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 3:12 ਵਿਚ ਇਸੇ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ‘ਬੇਪਰਤੀਤਾ ਬੁਰਾ ਦਿਲ’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਿਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਭਰਸ਼ਟ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਦਾ ਅਸਰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ:

... ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁੜੱਤਣ ਅਤੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇਕ ਆਦਮੀ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਤਬਾਹਕੁਨ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜੜ੍ਹ ਵਾਂਗ ਜਿਹੜੀ ਪੂਰੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਜਹਰੀਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਸਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ‘ਖੁਸ਼ਕੀ ਤਰੀ ਨਾਲ ਮਿਟਾਉਣ’ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 29:19)⁴⁰

ਸਾਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ **ਭਰਿਸ਼ਟ** ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘ਇਕ ਜੜ੍ਹ’ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਆਦਮੀ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਭਰਿਸ਼ਟ’ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 16. ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਤ 15 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ (ਅਤੇ 13:4 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਈ) ਚਿਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਖੁੰਜ ਨਾ ਜਾਣ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੇ **ਏਸਾਓ** ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ **ਹਰਾਮਕਾਰ** (*pornos*) ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਪਵਿੱਤਰ ਵਸਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਉਹ **ਕੁਧਰਮੀ** ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣਾ ਜੇਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਵੇਚ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। NKJV ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਹਰਾਮਕਾਰ ਜਾਂ ਅਪਵਿੱਤਰਜਨ’ ਕਿਹਾ

ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਹਰਮਕਾਰ’’ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ‘‘ਕੁਧਰਮੀ’’ (*bebēlos*) ਜਾਂ ‘‘ਅਪਵਿੱਤਰ’’ ਹੋਣ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਸੱਚੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਅੱਕਸਰ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਰੂਹਾਨੀ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹਰਮਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਤੋਂਬਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:9-11)। ਬਦਇਖਲਾਕੀ ਤੇ ਸਟੈਂਡ ਨਾ ਲੈ ਸਕਣ ਕਰਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਾਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਖਿਸਕ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਮਾਨਕਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਵਿਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਆਇਤ 17. ਏਸਾਓ ਦੇ ਹਰਮਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਤਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ, ਬੁੱਤਪਰਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਅ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਉਤਪਤ 36:2, 3; 26:34, 35)। ਉਸ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ‘‘ਕੁਧਰਮੀ’’ ਜਾਂ ‘‘ਅਪਵਿੱਤਰ’’ ਸੀ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੋਠਾ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਕੀਤੀ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੇਠਾ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛੱਡਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ‘‘ਕੁਧਰਮੀ’’ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਲਈ ਸਧਾਰਣ ਜਿਹੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜੇਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ।

ਬਰਕਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਥਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦਾ ਦੂਣਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਣਾ ਵੀ ਸੀ।⁴¹ ਯਾਕੂਬ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਬੜੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਪਰ ਏਸਾਓ ਲਈ ਇਹਦੀ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਏਸਾਓ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਦੀ ਬਰਕਤ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਯਾਕੂਬ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਐਨੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ।⁴² ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਕੂਬ ਉਸ ਖੁਦਾਈ ਬਰਕਤ ਦੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਰਾਬ ਸਮੇਂ ਵਿਚ (11:20, 21) ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਇਸਹਾਕ ਨੇ ਏਸਾਓ ਦੇ ਕੌੜੇ ਗੰਜੂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਜੇਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਉਤਪਤ 27:34)। ਇਸਹਾਕ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਮਿਨਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਬਦਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਤੋਂਬਾ ਲਈ (*metanoia*) ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰਕਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਏਸਾਓ ਨੇ ਐਨਾਂ ਵੱਡਾ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਤੋਂਬਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਪਾਉਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਾਪ ਦਾ ਪਿਆਰ ਖੁਦਾਈ ਇੱਛਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਏਸਾਓ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਵਕੂਫ਼ਦੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੁਗਤਣ ਵਾਸਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਬਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੇਦੀਨੀ ਏਸਾਓ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਸਤਾਅ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਵਾਲੀ ਘੱਟ ਅਹਿਮੀਅਤ

ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੇਦੀਨੀ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਖੁਦਾ ਲਈ ਇਹ ਬੜੀ ਹੀ ਸੰਜੀਦਾ ਗੱਲ ਹੈ।

ਏਸਾਓ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਰਕਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਹੈ (4: 1 ਵਾਲੇ ‘‘ਅਰਾਮ’’)। ਬੇਦੀਨੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੂਰ ਤਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਪਰਤ ਆਉਣ ਦੀ ਚਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਦਾਮੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਏਸਾਓ ਵਰਗੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਆਦਾਮੀ ਨੂੰ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਤੋਂਬਾ ਕਰਨੀ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਦੀਨੀ ਉਹ ਦੇ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੀ ਵਿੱਲ ਮੱਠ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਹ ਦੀ ਮਨਬਦਲੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ (ਵੇਖੋ 6:4-6; 10:26-29)।

ਸੀਨਈ ਦੇ ਤੇਜ ਅਤੇ ਸਿਓਨ/‘‘ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ’’ ਦੇ ਵੱਡੇ ਤੇਜ ਵਿਚ ਫਰਕ (12:18-24)

¹⁸ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਓਸ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹੋ ਜਿਹ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਗ ਨਾਲ ਬਲ ਉਠਿਆ, ਨਾ ਕਾਲੇ ਬੋਲੇ, ਨਾ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਘੁੱਪ, ਨਾ ਝੱਖੜ ਝੋਲੇ, ¹⁹ਨਾ ਤੁਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ, ਨਾ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਕੋਲ ਜਿਹ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਭਈ ਹੋਰ ਵਚਨ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਆਖਿਆ ਜਾਵੇ! ²⁰ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸੱਕੇ ਭਈ ਜੋ ਪਸੂ ਭੀ ਪਹਾੜ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਪਥਰਾਉ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ²¹ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਦਿੱਸਿਆ ਸੇ ਅਜਿਹਾ ਭਿਆਣਕ ਸੀ ਜੋ ਮੂਸਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਭਈ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡਰਦਾ ਅਤੇ ਥਰ ਥਰ ਕੰਬਦਾ ਹਾਂ! ²²ਸਗੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸੀਯੋਨ ਦੇ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਆਏ ਹੋ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਨਗਰੀ ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਕੋਲ ਅਤੇ ਜੇੜ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਦੂਤਾਂ ਕੋਲ। ²³ਅਤੇ ਪਲੌਠਿਆਂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਕੋਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਆਤਮਿਆਂ ਕੋਲ। ²⁴ਅਤੇ ਜਿਸੂ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛਿੜਕੇ ਹੋਏ ਲਹੂ ਦੇ ਕੋਲ ਜੋ ਹਾਬਲ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

12: 18-29 ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਗ ਇਕ ਹੋਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ (2: 1-4), ਦੂਜੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ (3: 7-4: 13), ਤੀਜੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨਿਹਚਾ ਤੋਂ ਫਿਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ (5: 11-6: 20), ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ (10:26-31)। 12: 18-29 ਵਿਚ ਪੰਜਵੀਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ‘‘ਵੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜਨਾ’’ (12:25)। ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾੜਨਾਵਾਂ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਆਇਤਾਂ 18, 19. ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਅਨੁਭਵ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਚੀਜ਼ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਪਹਾੜ

ਕੋਲ ਉਹ ਆਏ ਸਨ ਉਹ ਅੱਗ ਨਾਲ ਬਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅਨੁਰਾ ਸੀ (ਕੁਚ 19: 16-19)। ਜਿਹੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਖੀਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਖੁਦਾ ਲਈ ਖੋਫ਼ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਅੱਗ, ਅਨੁਰਾ ਘੁੱਪ ਅਤੇ ਤੁਰ੍ਹੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਸ ਵਕਤ ਕਿੰਨਾ ਅਣਪੁੱਜ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਸਭ ਬਰਕਤਾਂ ਮਿਲਣ ਤੇ ਇਹ ਇਤਬਾਰ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਸੀਂ ਇਕ ਰੂਹਾਨੀ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ। ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਰੂਹਾਨੀ ਪਹਾੜ ਸੀਓਨ ਹੈ (12:22), ਜਿਸ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਫ਼ਾਇਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤ 18 ਵਿਚ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ 4: 16; 10: 1; 11: 6)। ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਵਾਦ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਚੰਗਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਬੜੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਪਰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਗੱਲ ਹੈ।

ਖੁਦਾ ਦਾ ਅਸਲ ਜਲਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਤੁਰ੍ਹੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਕੰਨ ਬੋਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੈਅਭੀਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਭ ਉੱਠਦੇ। ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਤੁਰ੍ਹੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਖੀਰ ਵਿਚ (ਵੇਖੋ 1 ਖੱਸਲਨੀਕੀਆਂ 4: 16) ਬਦਕਾਰ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਦਹਿਲ ਜਾਣਗੇ! ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਜਲਾਲ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਦਿਖਾਵਟੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (12:23)।

ਆਇਤਾਂ 20, 21. ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਵਤੰਤਰ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 11, 24); ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਰਗੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਵਧ ਪਵਿੱਤਰ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਛੁਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਹਦੇ ਨੇੜੇ ਅਸੀਂ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4: 16; 9:24)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘‘ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ (9: 11, 24; ਤੁਲਨਾ 8:5), ਯੂਨਾਨੀ ਰੀਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਭੌਤਿਕ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅਭੌਤਿਕ ਹੈ।’’⁴³ ਲੇਖਕ ਛੋਟੇ ਤਰਕ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਤਰਕ ਤਕ ਲੈ ਗਿਆ: ਜੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਹਾੜ ਲਈ ਆਦਰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਸੁਰਗੀ ਪਹਾੜ ਦਾ ਕਿੰਨਾਂ ਵਧ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੂਲ ਹਦਾਇਤ ‘ਜੇ ਪਸੂ ਭੀ ਪਹਾੜ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਪਥਰਾਉ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ’ ਕੁਚ 19: 12, 13 ਵਿਚ ਹੈ, ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਮੂਲ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ‘‘ਪਥਰਾਉ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ’’ ਨੇਜ਼ੇ ਵਾਂਗ ‘‘ਗੋਲੀ ਲੱਗਣਾ’’ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਾਧੂ ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਬੇਹਤਰ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। (KJV ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇਹ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵਧੇਰੇ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਰਵਾਇਤ ਕਰਕੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ)।

ਮੂਸਾ ਦੇ ਡਰਦਾ ਅਤੇ ਥਰ ਥਰ ਕੰਬਦਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 9: 19 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ‘‘ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਗਰਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ

ਡਰਿਆ' ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਤੀਫਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਦੀ ਝਾੜੀ ਵਿਚ 'ਮੂਸਾ ਕੰਥ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਤੱਕਣ ਦਾ ਹਿਯਾਓ ਨਾ ਪਿਆ' (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7:32ਅ; ਵੇਖੋ ਕੁਚ 3:6)। ਕੁਚ 19:16 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਲੋਕ ਡਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਚਿਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਾੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣ ਨਾਲ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਾਪ ਨਾਲ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇਗੀ।

ਆਇਤਾਂ 22-24. ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਤ ਕਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆਏ ਹਨ, ਹੁਣ ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਸੀਓਨ ਦੇ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਤੁਸੀਂ' ਆਏ ਹੋ (ਆਇਤ 22) ਉਸੇ ਮੂਲ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ (ਜਿਹੜਾ ਬਦਲਦਾ ਸੀ) ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ 'ਮੁਰੀਦ' (*proserchomai*) ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।⁴⁴ ਇਸ ਲਈ ਆਇਤ 22 ਮਨਬਦਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। *Proserchomai* ਦਾ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਣਕਾਲ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ '[ਮੁੜਨਾ] ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।' ਸੰਤ ਹੁਣ ਇਕ ਪੱਕੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਆਰਜੀ ਹਾਲਾਤ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ।' ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ⁴⁵ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਉਸ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਮੁੜ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਹ ਉਸ ਸਭ ਵਿਚ ਜੋ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ।

1. ਉਹ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਦੀ ਬਜਾਇ ਸਿਓਨ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ। ਸਿਓਨ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵੱਸਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਇਸੇ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਰਾਜਗੱਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਯਾਜਕ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਇਖਤਿਆਰ ਦੀ ਗੱਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸਿਓਨ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਪਹਾੜ' (ਜ਼ਬੂਰ 2:6; KJV) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।⁴⁶ ਨਵੇਂ ਨੇਮ, ਸਿਓਨ ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ (ਵੇਖੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 3:12; 21:2) ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਜੋ ਉਤਾਰਾਂ ਹੈ' ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4:26)।

2. ਸੁਰਗ ਧਰਤੀ ਉਤਲਾ ਕੋਈ ਨਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਕਲੀਸੀਆ ਭਾਵ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਇਹ ਭਾਈ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਕੋਲ ਅਸਲ 'ਸਿਯੋਨ' ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਹੀ ਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਅਸੀਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲਪੁਰਖ (ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ) ਦੀ ਨਗਰੀ ਕੋਲ ਆ ਚੁਕੇ ਹਾਂ।

3. ਇਸ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਲੱਖਾਂ ਦੂਤਾਂ ਕੋਲ (ਆਇਤ 22) ਵੀ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੀਮਤ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੈ। ਦੂਤ ਪਾਪੀਆਂ ਦੇ ਤੌਬਾ ਕਰਨ ਤੇ ਆਨੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 15:7, 10); ਉਹ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬਾਲਕ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ (ਮੱਤੀ 18:10), ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:14)। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22:8, 9)। ਬਲਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਘੱਲੇ ਜਾ ਕੇ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਫੌਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਲਈ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 5:11; 7:11; 19:6)।

4. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਪਲੇਠਿਆਂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਕੋਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਆਏ ਹਾਂ (ਆਇਤ 23ਓ)। ਇੱਥੇ “ਕਲੀਸੀਆ” ਚਰਚ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ *ekklēsia* ਉਹ ਸਭਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ਚਰਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੋਲ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। “ਆਮ ਸਭਾ” (*panēguris*); ਅਤੇ “ਚਰਚ” (*ekklēsia*) ਇੱਕੋ ਸੰਸਥਾਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਪਰ “ਆਮ ਸਭਾ” ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ‘ਸਭਾ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਜਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਸਭਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦਗੀ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸਭਾ ਪਰਬ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਹੋਵੇ।

ਮੂਲ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਰਾਮ ਚਿਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।, ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ‘ਆਮ ਸਭਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਇਤ 22 ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਖਦਿਆਂ NIV ਵਿਚ ‘ਜਸ਼ਨ ਭਰੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ’ ਹੈ। NASB ਵਿਚ ਆਇਤ 23 ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਕਲੀਸੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਡੀ ਸਭਾ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸੰਗਤੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ‘ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ’ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 10:20; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:3; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:27)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ‘ਪਲੋਠੇ’ (*prototokos*) ਵੀ ਹਨ।⁴⁷ ਕਲੀਸੀਆ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਪਾਏ ਹੋਇਆਂ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਨ। ਲਿਖਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਸੁਰਗੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨਾਲ।⁴⁸ ਲੂਕਾ 10:20 ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਂਅ ‘ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ’ ਹੋਣਾ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਆਨੰਦ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5. ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਆਏ ਹਾਂ (ਆਇਤ 23ਅ)। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (4:16)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦਾ ‘ਰਾਹ’ ਉਹੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:6)। ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹੀਏ। ਸਾਡਾ ਨਿਆਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:30, 31)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਈ ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:28)।

6. ਅਸੀਂ ਸਿੱਧ ਕੀਤਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਆਤਮਿਆਂ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ (ਆਇਤ 23ਅ)। ਇਹ ਮਸੀਹੀ ਯੁਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੁਣ ਸਿੱਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (9:15; 10:14; 11:40), ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੇ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸੰਤ ਵੀ ਹੋਣਗੇ।⁴⁹ ਅਪੋਕਲਿਪਟਿਕ (ਸੰਕੇਤਕ) ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਰੂਹਾਂ’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।⁵⁰; ਯਹੂਦੀ ਲੇਖਕ ਮੁਰਦਾਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਥਾਂ ਦੀ

ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ; ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਆਮ ਅਰਥ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 7:14-17 ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇਨਾਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (2:10) ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7. ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛਿੜਕੇ ਹੋਏ ਲਹੂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ ਜੋ ਹਾਬਲ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਆਇਤ 24)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਲੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਕੋਲੋਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ (9:15-17)। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਲਹੂ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ (ਕੁਚ 24:6-8), ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੇ ਸਾਡੇ ਅੰਤਰਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਛਿੜਕਿਆ ਗਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:22)। ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ‘‘ਹਾਬਲ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ’’ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਕਿਰਪਾ ਭਰਿਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਬਲ ਦਾ ਲਹੂ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂ ਲਈ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ (ਉਤਪਤ 4:10)। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ‘‘ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਰਪਾ’’ (RSV), ਜਾਂ ‘‘ਉੱਤਮ’’ (*kreittōn*) ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਨੇਮ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (31:31-34) ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਤਰੀ ਦਾ ਸ਼ੋਭ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਲਈ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਵਹੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਕਾਰਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:28)।

ਆਖਰੀ ਚਿਤਾਵਨੀ: ਖੁਦਾ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ (12:25-28)

²⁵ਵੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਓਸ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਓਹ ਨਾ ਬਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜੇ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਚਿਤਾਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਕ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਨਾ ਬਚਾਂਗੇ ਜੇ ਓਸ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਈਏ ਜਿਹੜਾ ਸਵਰਗ ਉੱਤੇ ਚਿਤਾਰਦਾ ਹੈ। ²⁶ਜਿਹ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਓਸ ਵੇਲੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਭਈ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਨਿਰਾ ਸਗੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਬਾ ਲਾ ਦਿਆਂਗਾ। ²⁷ਅਤੇ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਵਚਨ ਹੈ ਕਿ ‘ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰੀ’ ਇਹ ਪਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਭਈ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਓਹ ਵਸਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਹਿਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਸੋ ਟਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਓਹ ਵਸਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਿਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿਣ। ²⁸ਜੇ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਰਾਜ ਮਿਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਹਿਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਆਓ, ਅਸੀਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਭੈ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਉਹ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੀਏ ਜੋ ਉਹ ਦੇ ਮਨ ਭਾਵੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਹੈ।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਾ ਸਾਰ 12:25-29 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰ 3:7-11 ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਨੂੰ LXX ਵਿਚ ਜ਼ਬੂਰ 95:7-11 ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਪਹਿਲਾਂ 2:1-4 ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ‘‘ਹੋਲਾ ਅਤੇ ਭਾਰਾ’’ ਤਰਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (2:3ਏ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ‘‘ਵੇਖੋ’’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ *blepō* ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 3:12 ਵਿਚ ‘‘ਵੇਖਣਾ’’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (‘‘ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ,’’ KJV ਵਿਚ; ‘‘ਖ਼ਬਰਦਾਰ’’ NKJV)। ਹਰ ਸੰਤ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਤਵੱਜੋ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,

ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾ ਬਾਪ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੇ।

ਆਇਤ 25. ਇਹ ਆਇਤ 10:26-29 ਵਿਚਲੀ ਬੇਦੀਨੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ‘‘ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ’’ ਤਰਕ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਲੇਖਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, **ਵੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਓਸ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜਨਾ।** ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਅਹਿਮ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਦੇ ਵਰਗਾ ਇਕ ਨਬੀ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18:15, 18, 19)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਸ ਨਬੂਵਤ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ; ਜਿਸ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ‘‘ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ’’ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3:22, 23; NLT)। ਖੁਦਾ ਨੇ ਸੁਰਗ ਤੋਂ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਕਿ ‘‘ਉਸ ਦੀ ਸੁਣੋ!’’ ਮਸੀਹ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ (ਮੱਤੀ 17:5; ਮਰਕੁਸ 9:7; ਲੂਕਾ 9:35)। ਨਵੇਂ ਨਬੀ ਭਾਵ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ‘‘ਕੱਢੇ ਜਾਣਾ’’ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਝੱਲਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆਂ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਸੰਜੀਦਾ ਹਨ। ਖੁਦਾ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ (1:2); ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਚਿਤਾਰਦਾ ‘‘ਕਹਿਣਾ’’ ਨਾਲੋਂ ਫ਼ਰਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਇਹ 8:5 ਅਤੇ 11:7 ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ *chrēmatisō* ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11:26 ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਅਖਵਾਏ’’ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਰੱਬੀ ਤਾੜਨਾ’’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸੇ ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਉਹਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਵਚਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਤੌਬਾ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ (ਲੂਕਾ 13:3; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:30, 31), ਜਿਹਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 26. ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਐਨਾ ਤਾਕਤਵਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਧਰਤੀ ਕੰਬ ਗਈ ਸੀ (ਕੂਚ 19:18): ‘‘**ਭਈ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਨਿਰਾ ਸਗੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਂਬਾ ਲਾ ਦਿਆਂਗਾ।**’’ ਜ਼ਬੂਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੰਬਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਜ਼ਬੂਰ 68:8; 114:7)⁵¹ ਹੱਜਈ 2:6, 7 ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਵੇਗਾ। (ਮੱਤੀ 24:29; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:25; ਲੂਕਾ 21:26 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸੇ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।) ਯਸਾਯਾਹ 13:13 ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ: ‘‘ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਂਬਾ ਲਾਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਆਪਣੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹਿਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਕਹਿਰ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿਚ।’’⁵²

ਆਇਤ 27. ਇਹ ਆਇਤ ਹੱਜਈ 2:6 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਵਾਂ ਹਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਟਾ (ਜਾਂ ਹਿਲਾ) ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਹੱਜਈ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ‘‘ਇਸ’’ ਵਚਨ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਬੂਵਤ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਮੂਸਾ ਦੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ (ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ) ਜਾਣਾ ਸੀ।⁵³ ਹੱਜਈ 2:7 ਵਿਚ ‘‘ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥ’’ ਮਸੀਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ

ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਜਲਾਲ ਮਿਲਣਾ ਸੀ।⁵⁴ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਹਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਵਾਂਗ **ਹਿਲਾ** ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਹਿਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮਸੀਹ ਅਨਾਦੀ ਭਾਵ ਰੂਹਾਨੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਦੇ ਨਵੇਂ ‘ਸੰਸਾਰ’ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਰੂਹਾਨੀ ਜਨਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:3-5)। ਆਪਣੇ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਨਾਤਨ ਮੰਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਧਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (2 ਪਤਰਸ 3: 10, 11)। **ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤਾਂ** ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜਾ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। **ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰੀ** ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ‘ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹੋਰ’ ਭਾਵ ਉਦੋਂ ਜਦ ਖੁਦਾ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਵੇਗਾ (2 ਪਤਰਸ 3: 10, 11)।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਸ ‘ਹਿਲਾਉਣ’ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਲਾ ਪੌਲਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ‘ਉਲਟਾ ਪੁਲਟਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?’ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:6; KJV), ਪਰ ਵਚਨ ਭੌਤਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਰੂਹਾਨੀ ਚੀਜ਼ਾਂ **ਬਣੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ**। ‘ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤਾਂ’ ਵਿਚ ਹਿਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਬਨਾਵਟੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ‘ਰੂਹਾਨੀ ਵਸਤਾਂ’ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਆਇਤ 28ਓ. ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅਨਾਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ **ਹਿਲਾਇਆ ਨਹੀਂ** ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਲੋੜ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:5)। ਭਲਾ ਇਹ ਹਿਲਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਰੋਮ ਦੇ ਵਦਾਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਆਣ ਕੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰਪਨਾਹ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਹਰ ਲਾ-ਤਬਦੀਲ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਮਸੀਹ ਦਾ ਰਾਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਕ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ 2:44 ਅਤੇ 7:14 ਵਿਚ ਇਕ ਰਾਜ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਰਾਜ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਹੈ ‘ਪਤਾਲ ਦੇ ਫਾਟਕਾਂ’ ਦਾ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 16:18)। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸ਼ਹਿਰਪਨਾਹਾਂ ਅਤੇ ਫਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰਪਨਾਹ ਅਤੇ ਫਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਵਚਨ ਰਾਜ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਹੀ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹਨ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:3-8 ਵਿਚ ਰਾਜ ਅਜੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸੀ; ਪਰ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:13; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:5, 6, 9)। ਸਾਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਜੂਦ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁੱਲੀਏ।

ਆਇਤ 28ਅ. ਆਇਤ 28ਅ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਓ, ਅਸੀਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਤਾੜਨਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਫ਼ਜ਼ਲ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਢੰਗ ਹੈ ਕਿ ‘ਅਸੀਂ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਫੜੀ ਰੱਖੀਏ’ (10:23)। ਇਸ ਤਾੜਨਾ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 12:18 ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ, 10:25 ਵਾਂਗ ਬੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 4:24 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,⁵⁵ ਜੋ ਇਹ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨੇ ਜਾਣ

ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ: ‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਹੈ।’

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਭਸਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਨਵੇਕਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 33: 14)। ਕਈ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ‘ਅੱਗ’ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਾਂ 10:26-29 ਵਿਚ ‘ਅੱਗ’ ਨਿਰੀ ਰੂਪਕ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਦੇ ਮਨ ਭਾਵੇ। ‘ਉਪਾਸਨਾ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ (*latreuō*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਯਾਜਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ (8:5) ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ 13: 10 ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ (9:9; 10:2)। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬੰਦਗੀ ਸਮਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਅਰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੇਵਾ’ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ 13: 1-3 ਵਿਚ)। ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ, ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਭ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ (13: 1-6)।

ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਭੈ ‘ਉਸ ਦੇ ਰਹਿਮ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਭਰੇ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।’⁵⁶ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦਾ ਮਾਣ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ‘ਭੈ’ ਵਿਚ ਉਹ ਖੌਫ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਡਰ ਪਾਪੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਦਾ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਣਾ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ‘ਕੱਟਰ’ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਭ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਸਤਹਿ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ। ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਈਏ।

ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ

ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੌੜ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹਾਂ! (12: 1, 2)

ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਐਵੇਂ ਹੀ ਟਹਿਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੌੜ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹਾਂ ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਲਗਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਫਿਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (2: 1), ਪਰ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ‘ਸਬਰ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਭ ਜੇਤੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਮਸੀਹੀਅਤ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਰਿਟਾਇਰਡ ਹੋਈਏ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਜਿਹੜੇ ਐਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤੌਬਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਦੌੜ ਦੌੜਨਾ (12: 1, 2)

ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫ਼ਤਹਿ ਵੱਲ ਦੌੜਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਲੜਖੜਾ ਕੇ ਤਾਜ਼ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਸਫਲ ਦੌੜਾਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਟੀਚਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਖੀਰ ਤਕ ਦੌੜਦਾ ਰਹੇ। ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਫਿਨਿਸ਼ ਲਾਈਨ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਤਕ ਆਪਣੀ ਦੌੜ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅਖੀਰ ਤਕ ਦੌੜਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪੱਤਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮਸੀਹੀ ਅੱਕ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੌੜ ਦੌੜ ਰਹੇ ਹੋ। ਹੋਰਨਾਂ ਸਭ ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਦੌੜ ਨੇ ਲੈ ਲਈ। ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਦੌੜ ਤੁਸੀਂ ਦੌੜ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਐਨੀ ਖ਼ਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੌੜਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕਦੇ ਜੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ।’’

ਇਸ ਦੌੜ ਦੇ ਦੌੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਪ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੱਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਹਟਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ੁਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਬੇਹਤਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੌੜ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਦੌੜਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਫਿਨਿਸ਼ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਯਿਸੂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ, ਇਹ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਤੈ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ’’ (ਵੇਖੋ 2: 13)। ਉਸ ਆਦਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਦੀ ‘‘ਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣ ਕੇ’’ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਿਆਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਦੇ ਦੌੜਾਕ ਹਾਂ।

ਹਰ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਪਚ੍ਹੇ ਸੁੱਟ ਕੇ (12: 1, 2)

ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅਜੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਬੁਰੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੁਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਅਸਲ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਹਨ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਸੇਵਕ ਕਈ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਦੌੜ ਨੂੰ ਦੌੜਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਿੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ; ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾ ਜੂਆ ਅਸਾਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਬੋਝ ਹਲਕਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 11: 28-30)।

ਕਈ ਵਾਰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ‘‘ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਪੈਸਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਲਾਣੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।’’ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਰਹੋਗੇ! ਇਹ ਵਿਹਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ‘‘ਜੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਹਲਾਤ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੇਹਤਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸਾਂ,’’ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ! ਗਲਤ ਪਸੰਦ ਚੁਣਨ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਕੇ

ਤੁਸੀਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਜਾਓਗੇ, ਜਾਂ ਬੇਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੌੜੋਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਵਚਨ ਦੇ ਹੋਰ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਆਈ ਹਰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਹਰ ਵਾਰ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਭਗਤੀ ਭਰੀ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਝਿੜਕ ਹੋਵੇਗੀ।

ਲਾਜ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣਨਾ (12: 1, 2)

ਸਲੀਬ ਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਦੁੱਖ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਲਾਜ ਕਰਕੇ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਹੱਥੀਂ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹੇ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੇ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੂਰੀ ਹਾਰ ਅਤੇ ਅਧੀਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੱਪੜੇ ਉਸੇ ਦੇ ਲਾਹੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨੰਗੇਪਨ ਨੂੰ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਲੁਕ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਯਿਸੂ ਬਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕੀਤੀ (ਲੂਕਾ 23:34)।

ਮਸੀਹ ਨੇ ‘‘ਲਾਜ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣਿਆ’’ ਭਾਵ ਉਹ ਨੇ ਇਹ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਸਾਰੇ ਆਨੰਦ ਵੱਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੇਖਿਆ। ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਯੁੱਗ ਦੇ ਹਰ ਧਰਮੀ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਕੀਤਾ। ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਝੱਲ ਕੇ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਪੂਰਣ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਿਆ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਸਾਡੀ ਬੇਹਤਰੀਨ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਗਿਆ।

‘‘ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸੋਚੋ’’ (12: 3)

‘‘ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸੋਚਦਿਆਂ’’ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ ਗਏ ਸਬਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਛਾਲ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਰੋਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਇਸ ਦੌੜ ਨੂੰ ਦੌੜਨ ਲਈ ਸਲੀਬ ਹੈ, ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਹਿੰਮਤ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਕੀਮਤ ਮਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੌਕਰੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਸੀਹੀ ਕੋਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕੀਮਤ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਪੈੜ ਤੋਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਣ। ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਸਾਦੀ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

‘‘ਤੰਗ ਰਾਹ’’ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਲਈ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਬਗੈਰ ਲੋਕ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਦੌੜ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ‘‘ਭਲਿਆਈ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਖੱਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ’’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:9; RSV)। ਜਦ ਰਸਤਾ ਲੰਬਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੱਦੋਂ ਜਹਿਦ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:16; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:12)। ਕੰਟਰੋਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਾਪ, ਬੁਰਿਆਈ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ

ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਉਸੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 17:14)।

‘‘ਅੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀ ਵਿਚ ਢਿੱਲੇ ਨਾ ਹੋਵੋ’’ (12:3)

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲੜਦੇ ਲੜਦੇ ਅਸੀਂ ਥੱਕ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਥੋਮਸ ਜੀ. ਲੌਂਗ ਨੇ ਬਖ਼ੂਬੀ ਕੀਤਾ ਹੈ:

... ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਹਿੰਮਤ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਬੋਲ ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ... ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਿਆਂ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ‘‘ਕਿਸੇ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ,’’ ਆਪਣੀਆਂ ਬੁਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਆਪਣੀਆਂ ਬੁਰੀਆਂ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਲ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਥੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਇਸ ਹੋਰ ਤੋਂ ਇਸ ਪੱਥਰੀਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤੁੜਵਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ? ⁵⁷

ਇਕ ਯੂਨਾਨੀ ਦੌੜਾਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫਿਨਿਸ਼ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਚੂਰ ਹੋ ਕੇ ਥੱਕ ਕੇ ਡਿੱਗ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਦੌੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਖ਼ੀਰ ਤਕ ਸਬਰ ਰੱਖਣਾ ਅਬਦੀ ਨਜ਼ਾਤ ਦਾ ਅਸਲ ਯਕੀਨ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਨੇ ‘‘ਝੱਲਿਆ’’ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫ਼ਤਹਿ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਲਈ ਦਲੇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਤਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣਾ (12:4)

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੂਲ ਪਾਠਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਨ ਲਈ ਤਰਸੂਸ ਵਾਸੀ ਸੋਲੂਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਸੱਦਤ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਭੱਜਣ ਸਮੇਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:1-4; 9:1; 22:4)। 10:32-34 ਵਿਚਲੀ ਵੱਡੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਸਰਮਨ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅਜੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ; ਪਰ 12:4 ਵਿਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੱਕੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਸਿਰਫ਼ ਐਨੀ ਹੀ ਸੀ (ਲੂਕਾ 12:4; ਮੱਤੀ 10:28)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, ‘‘ਨਾ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 10:28)। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸੀਲਾ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹੀ ਦੌੜ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਦੌੜੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਬਦੀ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5:4, 7)।

ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਬਲਕਿ ‘‘ਪਾਪ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ’’ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਦਾਚਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਬੇਦੀਨੀ ਨਾਲ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਲੜਾਈ ਲੜਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮਸੀਹ ਲਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ (12: 4-6)

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਤਾੜਨਾ ਰਹਿਤ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਸ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਖੁਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਸਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਸਾਮਵਾਦ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੇਲੈਂਡੀ ਡੇਵਿਡੋ ਨਾਮਕ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਖੁਸ਼ਬਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਭਲਾ ਉਹ ਪੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਹੈਡ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਬੇਖੋਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘ਪੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਮੈਂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਹੈਡ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਹੈਡ ਸਿਰਫ਼ ਮਸੀਹ ਹੈ।’ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਦੀ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖਣੀ ਅਤੇ ਹਲੀਮੀ ਅਤੇ ਭੈਅ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 3: 15)। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਨੂੰ ਇਹਦੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਦੱਸਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਭਗਤੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਤਾਏ ਜਾਣਗੇ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3: 12)।

ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲੀਮ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾ ਕੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਤਾੜਨਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕਿਵੇਂ ਪਟਦੀ ਹੈ? ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਡਾ ਟੀਚਾ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਝੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ‘ਝੱਲਿਆ’ (12: 3)।

ਤਾੜਨਾ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ (12: 7-11)

ਤਾੜਨਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਕਸਦ ਹਨ: ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਅਬਦੀ ਭਲਿਆਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।⁵⁸ ਸਫਲ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਹ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ (ਮੱਤੀ 6: 25-34)। ਸਾਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕਿਸ ਵਸਤ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ’ (ਰੋਮੀਆਂ 8: 26)। ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੱਧਣ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਈਏ ਜਾਂ ਨਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਤਾੜਨਾ ਦਵੇ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਹਦੇ ਉਲਟ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੇਮ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਇਤ 11 ਇਸ ਨੂੰ ‘ਤਾੜਨਾ’ ਆਖਦੀ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਆਉਣ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾੜਨਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਅੱਜ ਨਿੱਜੀ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਸਾਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਤਾੜਨਾਂ

ਵਾਂਗ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਣ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰੂਹਾਨੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ।

ਗਲਤ ਤਾੜਨਾ (12:9-11)

‘ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁਲਾਰ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਦੇਣਾ’ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ‘ਬਾਲਕ ਦੇ ਤਾੜਨ ਤੋਂ ਨਾ ਰੁਕ, ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਛਿਟੀ ਨਾਲ ਉਹ ਨੂੰ ਮਾਰੇਂ ਤਾਂ ਉਹ ਨਾ ਮਰੇਗਾ। ਤੂੰ ਛਿਟੀ ਨਾਲ ਉਹ ਨੂੰ ਮਾਰ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਪਤਾਲੋਂ ਬਚਾ ਲੈ’ (ਕਹਾਉਤਾਂ 23:13, 14)। ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੰਦਦੀ ਹੈ (ਕਹਾਉਤਾਂ 19:18)। ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਮਾਪੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਅਪਣੱਤ ਭਰਿਆ ਪਿਆਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਤਾੜਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੀ ਹੈ।

‘ਤਾੜਨਾ, ਪਰ ਫਟਕਾਰ ਨਹੀਂ’ (12:9-11)

ਕੈਲਵਿਨਵਾਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਖਦੇ ਹਨ, ‘ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਦਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਫਟਕਾਰੇਗਾ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।’ ਸਿਰਫ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਖਸ (ਰੋਮੀਆਂ 8:33) ਵਾਂਗ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾੜਨਾ ‘ਵੱਢੇ’ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 11:22)। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ‘ਕਿਰਪਾ ਸਭ ਕੁਝ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦੀ ਹੈ’ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 6:4-6 ਅਤੇ 10:26-29 ਵਿਚਲੀ ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦਾਉਦ ਦਾ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮਰ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਿਆ (2 ਸਮੂਏਲ 12:11-15; ਗਲਾਤੀਆਂ 6:7)। ਉਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਮਰ ਗਿਆ, ਅਮਨੋਨ ਨੇ ਤਾਮਾਰ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਲੁੱਟੀ, ਅਬਸ਼ਾਲੋਮ ਨੇ ਅਮਨੋਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ, ਅਬਸ਼ਾਲੋਮ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਬਸ਼ਾਲੋਮ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਲੀਮ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਲੀਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇ। ਸੂਰਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ; ਭੋਲੇ ਅਤੇ ਮੁਜਰਮ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਲਿਖਤ ਦਾ ਇਹ ਭਾਗ ਹਰ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਸੀ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਰਹਿਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀਅਤ (12:11)

ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਭਰੀ ਅਤੇ ਮਸਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ‘ਧੰਨ’ ਬਣਾਉਂਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 5:3-11), ਜਿਹਦਾ ਅਰਥ ਕੁਝ ਲੋਕ ‘ਪ੍ਰਸੰਨ’ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ

ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬੋਝ, ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤਾੜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਉਹ ਦਿਖਾਵਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਅ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ‘‘ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਨੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ’’ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਵਿਖਾ ਕੇ, ਜਦ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੋਣ ਨਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਧੰਨ ਹੋਣਾ ਮਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸੋਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 5:3, 4)। ਇਹ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਚੁੱਕਣਾ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 16:24)। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸੋਗ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ: ‘‘ਹਾਏ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਹੁਣ ਹੱਸਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੋਗ ਕਰੋਗੇ ਅਤੇ ਰੋਵੋਗੇ’’ (ਲੂਕਾ 6:25ਅ)। ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਸਾਰੀ ਤਾੜਨਾ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਆਨੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਕ ਬਨਾਵਟੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਯੂਸ ਜਿਹੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਮਸੀਹੀਅਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

‘‘ਸਾਰੀ ਤਾੜਨਾ ਤਾਂ ... ਆਨੰਦ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੋਗ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁੱਝਦੀ ਹੈ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:11), ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਨੰਦ ਭਰੇ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਧਰਮੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਸਾਥੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰੂਹਾਨੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਨੰਦ ਇਹ ਸਮਝ ਆਉਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਾਇਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅਬਦੀ ਆਨੰਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦਾ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:16, 17)। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ‘‘ਬਿਲਕੁਲ ਪਾਪ ਭਰੇ’’ (‘‘ਬੇਹੱਦ ਪਾਪ ਭਰੇ’’; ASV) ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 7:13)। ਇਸ ਕਦਮ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਆਨੰਦ ਭਰੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਕਦਮ ਕਾਰਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘‘ਸੋਗ’’ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ (ਮੱਤੀ 5:4)।

ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਤੇ ਸੋਗ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾ ਮੰਨੀਏ। ਅਸੀਂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ‘‘ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਂਗੂ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ’’ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 4:13)। ਹਲੀਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਧਣ ਲਈ ਤਾੜਨਾ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਨੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਲ ਕੱਟਣ ਲਈ ਸਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਦਿੱਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੋਵੇ ਵੀ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਵਰਤਮਾਨ ਦੁੱਖ ਜਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ‘‘ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾਇਕ ਫਲ’’ ਹੋਵੇਗਾ (12:11)। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਖਾਮੋਸ਼ ਭਰੋਸਾ ਸਾਡੇ ਪਰਖੇ ਅਤੇ ਅਜ਼ਮਾਏ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਮਿਲੇਗਾ। ਕਿੰਨਾਂ ਸੁਆਦੀ ਫਲ ਹੈ! ਫਿਰ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਚ ਖਲਲ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਵਾਂਗੇ।

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਬੰਧ (12: 14-17)

ਸਾਡਾ ਵਚਨ ਪਾਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਕੀਮਤੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਸਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ‘ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ’ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਆਇਤ 14)। ਖੁਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ‘ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ’ ‘ਸ਼ੁੱਧਤਾ’ ਵਰਗੀ ਧਾਰਣਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘ਅੱਡ,’ ‘ਵੱਖ’ ਜਾਂ ‘ਸੰਪੂਰਣ’ ਹੋਣਾ ਹੈ। ‘ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸੱਦਣ ਵਾਲਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਵੀ ਤਿਵੇਂ ਹੀ ... ਪਵਿੱਤਰ ਬਣੋ’ (1 ਪਤਰਸ 1:14, 15) ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁵⁹ ਅਸੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣੀਏ? ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਕੇ।

ਦੂਜਾ, ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਆਇਤ 14)। ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 12: 18)। ਲੜਨ ਲਈ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੇਲ ਜਾਂ ਸੁਲ੍ਹਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਥਾਂ ਐਲਡਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਜਣਾ ਮੇਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰ ਐਲਡਰ ਅਤੇ ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਚਿਆਈ ਲਈ ਖਲੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਪਰ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅੜਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਤੀਜਾ, ਸਾਨੂੰ ‘ਵੇਖ [ਦੇ ਰਹਿ ਕੇ] ਭਈ ਕੋਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਨਾ ਰਹੇ’ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ (ਆਇਤ 15ਓ)। ਸਾਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6: 2)। ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਟਿਕੀ ਹੈ।

ਏਸਾਓ, ਇਕ ਹਰਾਮਕਾਰ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮੀ ਵਿਅਕਤੀ (12: 15-17)

ਏਸਾਓ ਕੁਧਰਮੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਸੁੱਖ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਨੀ ਲਗਾਅ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਸਤਾਅ ਝੱਲਦਿਆਂ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਮਸੀਹੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਸਨ।

ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਏਸਾਓ ਹਰਾਮਕਾਰ (‘ਜ਼ਨਾਹਕਾਰ’; NKJV) ਵੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਰਾਵਟ ਵੱਲ ਲਿਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿ ‘‘ਤੂੰ ਜ਼ਨਾਹ ਨਾ ਕਰ’’ (ਕੂਚ 20: 14) ਮੂਸਾ ਦੇ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਸੀ। ‘‘ਜ਼ਨਾਹ’’ ਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਸਰੀਰਕ ਹਰਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ *porneia* ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੰਡੀਬਾਜ਼ੀ, ਸਾਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਹੁਲਿੰਗੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਲਿੰਗੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਣਸੀ ਵਿਭਚਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ *porneia* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਜਿਣਸੀ ਹਰਾਮਕਾਰੀ’’ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ‘‘ਹਰਾਮਕਾਰੀ’’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ‘‘ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧਾਂ’’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। KJV ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵਧ ਵਾਰ ‘‘ਜ਼ਨਾਹ’’ ਜਾਂ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। NASB ਵਿਚ ਮੱਤੀ 5:32 ਵਿਚ ਇਹ ‘‘ਬਦਕਾਰੀ’’ ਅਤੇ ਮੱਤੀ 19:9 ਵਿਚ

‘ਬਦਚਲਣੀ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ।

ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਕਿ ‘‘ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਮਤੀ ਸੀ’’ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਬੇਈਮਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਲੁੱਟਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਨਾਹ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਫ਼ਰੋਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹਕੀਕਤ ਦੱਸਿਆ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 4:3-8)। ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਇਕ ਧਰਮੀ ਰੂਹ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪਾਪ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਅਪਾਹਿਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪੱਧਰ ਤਕ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਵੇਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਵੀ (ਵੇਖੋ 2 ਸਮੂਏਲ 12)। ਯੂਸੁਫ਼ ਨੇ ਜ਼ਨਾਹ ਨੂੰ ਪਾਪ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਪੋਟੀਫ਼ਰ ਦੀ ਤੀਵੀਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਇਆ (ਉਤਪਤ 39:9)। ਜਿਣਸੀ ਪਾਪ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:18), ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਾਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਨਾਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦੇ ਕਾਰਣ ਖ਼ੁਦਾ ਤਲਾਕ ਤਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 19:9)। ਇਹ ਕੌਮ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਾਪ ਹੈ (ਕਹਾਉਤਾਂ 6:32)।⁶⁰

ਏਸਾਓ ਨੇ ਹੰਜੂ ਕੇਰ ਕੇਰ ਕੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ (12:17)

ਏਸਾਓ ਨੇ ਹਾੜੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਪੁਕਾਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਦੇ ਉਲਟ ਯਿਸੂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਦੀ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਭੈਅ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸੁਣੀ ਗਈ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:7) ਜਦ ਹੰਜੂ ਵਹਾ ਵਹਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਗਤਸਮਨੀ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਸੀ (ਲੂਕਾ 22:44)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੁਆ ਸੁਣੀ ਗਈ (ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਸੀ। ਏਸਾਓ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੋਵੇਂ ਰੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਿਤਾ ਲਈ ਡੂੰਘੇ ਆਦਰ ਨਾਲ ਰੋਇਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਦੁਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਏਸਾਓ ਆਪਣੀਆਂ ਸਵਾਰਥੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ‘‘ਮੇਰੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ?’’ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 4:2, 3)।

ਕਾਲੇ ਬੋਲੇ, ਅੱਗ, ਹਨੇਰ ਘੁੱਪ, ਅਤੇ ਝੱਖੜ ਝੁੱਲ (12:18-21)

ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸੁਣਨ ਵਾਸਤੇ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਕਾਲੇ ਬੋਲੇ, ਅੱਗ, ਹਨੇਰ ਘੁੱਪ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਝੱਖੜ ਬੋਲੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਖੌਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਕੋਈ ਰੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ‘‘ਮੌਤ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ’’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:7)! ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਤ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਮੂਸਾ ਵੀ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਸੀ (ਆਇਤ 21)।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਹਨੇਰ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਸੀ? ਉਹ ਉਸ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ) ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਫ਼ਰਕ

ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੂਹਾਨੀ ਬਚਪਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਪਾਪ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3: 19)। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਫ਼ਰਕ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣਾਂ ਨਾਲ ਪਾਪ ਬਾਰੇ, ਇਸ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਢੰਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਦ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਮਸੀਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੀਕਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਿਗਾਹਬਾਨ ਬਣੀ’’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:24)। ਇਹ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਚਿਆਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਮਸੀਹ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਖੁਦਾ ਦੇ ਗ਼ਜ਼ਬ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੇਵਫ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਬੇਵਫ਼ਾ ਹੋ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੇ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਡਾਹਢਾ ਖੁਦਾ ਹੈ (12: 18-24)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਾੜ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਗਰਜ ਅਤੇ ਚਮਕ ਵਾਲਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੰਬਣੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਭੱਜ ਜਾਣ ਦਾ, ਕਿਤੇ ਲੁਕ ਜਾਣ ਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਲੋਕ ਭੁਚਾਲ ਨੂੰ ਖੁਦਾਈ ਕੰਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ! ਤਰ੍ਹੀ, ਤੁਫ਼ਾਨ ਅਤੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੀ ਰੌਲੇ ਭਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਕਿ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਛੂਹੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਤਕ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡਰਦਾ ਅਤੇ ਥਰ ਥਰ ਕੰਬਦਾ ਹਾਂ’’ (ਆਇਤ 21)।

ਇਹ ਸਭ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ? ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ ਇੱਜ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉਸ ਦੇ ਭਿਅੰਕਰ ਨਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਡਰ ਗੁਆਚੇ ਹੋਇਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਖ਼ੀਰ ਤਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਗੁੱਸਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਸਤਿਕ ਲੋਕ ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਗਲਤ ਸੀ, ਕੰਬ ਉੱਠਦੇ ਅਤੇ ਥਰ-ਥਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਕੇ ਪਾਪ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੌਤ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵੱਸ ਪੈਣਾ ਘਬਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ (10:31)।

ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ (12:22-24)

ਇਬਰਾਨੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਰੂਹਾਨੀ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂ ਛੁਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲਈ ਡਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ (4: 15, 16)। ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ ਉਹ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਤਕਰੀਬਨ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਰਾਜ ਸ਼ੇਰਗੁੱਲ ਭਰੀਆਂ ਤਰ੍ਹੀਆਂ ਵਾਲਾ,

ਰੌਲੇ ਰੱਪੇ ਵਾਲਾ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਕ ਸ਼ਾਂਤ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਹਰ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸੰਤ ਉੱਥੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਐਨੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਰਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ: ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ’ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 5: 11)।

ਸਾਡੇ ਨਾਂਅ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਕਿਵੇਂ ਆਏ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ? ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ? ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਰ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਸੱਚ ਹੈ; ਉਸ ਦੀ ਦੇਹ, ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ, ਭਾਵ ਸੁਰਗੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਿਲਾਏ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣ ਗਏ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27)।

ਨਾਂਅ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ (12:23)

ਪੌਲਸ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:3)। ਭਲਾ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦਰਸ਼ਣ ਵਿਚ ਜਿਹਦੀ ਗੱਲ ਉਸ ਨੇ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12: 1-4 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਸੀ? ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਯੁੱਓਦੀਆ, ਸੰਤੁਖੇ ਅਤੇ ਕਲੇਮੈਂਟ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨਾਦੀ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਣਨਾ ਕਿੰਨਾਂ ਆਨੰਦ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ, ‘‘ਹੇ ਮਾਰਟੇਲ, ਤੇਰਾ ਨਾਂਅ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ’’! ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16: 16; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38) ਅਤੇ ਨਿਹਚਾ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ‘‘ਜਾਣ [ਸਕਦੇ ਹਾਂ] ਜੇ ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ [ਸਾਨੂੰ] ਮਿਲਿਆ ਹੈ’’ (1 ਯੂਹੰਨਾ 5: 13)।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ: ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਸ਼ਨ (12:22-24)

ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਡਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਆਨੰਦ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨਈ ਵਾਲੇ ਡਰ ਅਤੇ ਕੰਬਣੀ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਜੇ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਨਾ ਹੋ ਸੱਕਿਆ ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਉਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨਿਤਾਣੀ ਸੀ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤਰ ਪਾਪ ਦੇ ਲਈ ਪਾਪੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘੱਲ ਕੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਪ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਤਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਰਾਸਤ ਹੁਕਮ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ (ਰੋਮੀਆਂ 8:3, 4)।

ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਾਂ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4:21-26)।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜ਼ਿੰਦਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਓਨ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ, ਪਲੌਠਿਆਂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆਏ ਹਾਂ (ਮੱਤੀ 11:28-30; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22: 17)। ਉਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਨਿਆਈ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਾਪ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਅਰਾਮ ਮਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹਰ ਯੁੱਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੇਲੇ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਕਾਮਿਲ ਜਾਂ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 7: 13, 14)। ਉਹ ਲਹੂ ਪੁਕਾਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ‘‘ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ! ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਮੇਰੇ ਲਹੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।’’

ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀਏ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਰ ਦਿਨ ਆਨੰਦ ਕਰ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ‘‘ਸੁਰਗੀ ਨਗਰ ਕੋਲ ਨਾ ਆਏ ਹੋਈਏ,’’ ਪਰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਤੁਸੀਂ ... ਆਏ ਹੋ ...’’ (ਆਇਤ 22)। ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਦੇਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਸਾਡੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:20)। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਜਿਹੜਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜੋ (12:25)

ਖੁਦਾ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ (1: 1, 2)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਾਲਾ ਖੁਦਾ ਉਹੀ ਖੁਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਗੱਲ ਫ਼ਰਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੁੱਖ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। 12:25 ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਖੁਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਲਹਾਮ ਮਿਲੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰਗ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

2: 3 ਵਿਚ ਇਕ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਅਸੀਂ ਕਿੱਕੁਰ ਬੱਚ ਨਿੱਕਲਾਂਗੇ ...?’’ ਉਹ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ‘‘ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਓਹ ਨਾ ਬਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜੇ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਚਿਤਾਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਕ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਨਾ ਬਚਾਂਗੇ ਜੇ ਓਸ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਈਏ ਜਿਹੜਾ ਸੁਰਗ ਉੱਤੇ ਚਿਤਾਰਦਾ ਹੈ’’ (12:25)। ਖੁਦਾ ਦੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਬਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਨਾਸ ਹੀ ਹੋਣਗੇ।

ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਵੇਲੇ ਸੀਨਈ ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਡਾਹਢੀ ਅਵਾਜ਼ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ‘‘ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ!’’ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾ ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ

26-28)। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਿਆਂ (9:27), ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਬੇਦੀਨੀ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜਿਆਂ (6:4-6; 10:26-29), ਅਤੇ ‘‘ਹਿਲਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ’’ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ (2 ਪਤਰਸ 3:5-7, 10-13)। ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਬਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਭਾਗ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਹਿਲਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕਦੇ ਟਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ (12:28)।

ਸਾਡਾ ਖ਼ੁਦਾ ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਹੈ (12:28, 29)

ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸਹੀ ਬੰਦਗੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਾਪਦੰਡ: (1) ਇਹ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ ਹੋਵੇ, (2) ਇਹ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ (3) ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਖ਼ੋਫ਼ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜਾ ‘‘ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਹੈ।’’ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਲਾਤਬਦੀਲ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੁਣਨਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਅਰ ਨਰਕ ਦੀ ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਸਾਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਅਸਭੈ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੁਝ ਲੋਕ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਦੀ ਹੈ।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਇਹ ਲਿਖਤ ਸਾਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅੱਗ ਅਤੇ ਗੰਧਕ ਦੇ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੀਏ। ਭਲਾ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਰਕ ਦੀ ਅੱਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਗਲਤ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ‘‘ਭਸਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ’’ (TEV) ਵਾਕਅੰਸ਼ ਵਿਚ ‘‘ਇੱਥੇ ਜਾਂ 10:27 ਵਿਚ ਅੱਗ ਦੇ ‘ਖੋਟ ਕੱਢਣ’ ਜਾਂ ‘ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ’ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਸੁਭਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।’’⁶¹ ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 14:11; 20:10; 21:8)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਦੌੜ ਦੇ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ; ਪਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਪੌਲਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 119:32; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:24; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:14; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:7; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:7.) ²ਐਫ਼. ਐਫ਼. ਬਰੂਸ, *ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼*, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1964), 347. ³ਬਰੂਕ ਫੋਸ ਵੈਸਟਕੋਟ, *ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼: ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਟੈਕਸਟ ਵਿਚ ਨੋਟਸ ਐਂਡ ਐਸੇਜ਼* (ਲੰਦਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਐਂਡ ਕੰ., 1889; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1973), 391. ਦੁਨਿਆਵੀ ਲੇਖਕ ਕਈ ਵਾਰ *martus* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ‘‘ਗਵਾਹ’’ ਜਾਂ ‘‘ਦਰਸ਼ਕ’’ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਜੋਸੇਫ਼ ਵਾਰਜ਼ 6.2.5. ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ)। ⁴ਉਹੀ, 391. ⁵ਫ਼ਿਲਿਪ ਐਜ਼ਕੁੰਬ ਹਿਯੂਜ਼ਸ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ*

ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1977), 519. ⁶ਨੀਲ ਆਰ. ਲਾਈਟਫੁਟ, ਐਵਰੀਵਨਜ਼ ਗਾਈਡ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 2002), 160. ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਮੈਰਾਥਨ ਆਮ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੀ ਦੌੜ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਤਕ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਬਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਸੀ। (ਕ੍ਰੇਗ ਆਰ. ਕੋਸਟਰ, ਹਿਬਰੂਜ਼ ਏ ਨਿਊ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਵਿਦ ਇੰਟ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਦ ਐਂਕਰ ਬਾਈਬਲ, ਜਿਲਦ 36 [ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡਬਲਡੇ, 2001], 522-23.) ⁷ਜੇਮਸ ਪੀ. ਕ੍ਰੋਪਰ, ਜੁਨੀ., ਹਿਬਰੂਜ਼, ਦ ਲਾਈਫ਼ ਚੈਟ ਪਲੀਜ਼ ਗੌਡ (ਫ੍ਰੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇ: ਟਿੰਡੇਲ ਹਾਊਸ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, 1976), 342. ⁸ਬਰੂਸ, 349. ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਚਰਚਾ ਨੀਲ ਆਰ. ਲਾਈਟਫੁਟ, ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਟੁਡੇ: ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦਾ ਬੁਕ ਆਫ਼ ਹਿਬਰੂਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1976), 228 ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ⁹ਰੇਅ ਸੀ. ਸਟਡਮੈਨ, ਹਿਬਰੂਜ਼, ਦ ਆਈਵੀਪੀ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ ਸੀਰੀਜ਼ (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰਵਰਸਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1992), 135. ¹⁰ਰੋਮ ਵਿਚ ਖਾਸ ਲੋਕ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚ ਜਿਹੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੌੜਾਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਣ।

¹¹ਕੈਨਥ ਸਮੁਏਲ ਵੁਏਸਟ, ਹਿਬਰੂਜ਼ ਇਨ ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਫਾਰ ਦ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਰੀਡਰ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1947), 214. ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ‘‘ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ’’ (ਕੋਸਟਰ, 523)। ¹²ਰੇਅਮੰਡ ਬ੍ਰਾਊਨ, ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ਼ ਹਿਬਰੂਜ਼: ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਅਥੱਵ ਆਲ, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟੁਡੇ (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1982), 230. ¹³‘‘ਮੋਹਰੀ’’ (RSV; NRSV; ISV) ‘‘ਬਾਨੀ’’ (NASV; KJV; NIV) ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਬੇਹਤਰ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ¹⁴ਬਰੂਸ, 352, 355. ¹⁵ਉਹੀ, 352. ¹⁶ਸਿਸੇਰੋ ਨੇ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ‘‘ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਰੁੱਖ’’ ਆਖਿਆ (ਸਿਸੇਰੋ ਡਿਫ਼ੈਂਸ ਆਫ਼ ਰੇਬਿਰਯੂਸ 4.13; ਕੋਸਟਰ 524 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ)। ¹⁷ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ¹⁸ਮੋਜ਼ਸ ਸਟੁਅਰਟ, ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼ (ਲੰਦਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਟੈਂਗ ਐਂਡ ਕੰ., 1856), 505. ¹⁹ਲਾਈਟਫੁਟ, ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਟੁਡੇ, 230. ²⁰ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:25. ਯਾਕੂਬ ਉੱਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਵੇਰਵਾ ਜੇਸੇਫ਼ਸ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼ 20.9.1. ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਪਾਠਕ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

²¹ਵੁਏਸਟ, 217. ²²ਕੋਸਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ *paideuo* ਸਿਰਫ਼ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿਖਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ’’ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 18:15; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:24; ਤੀਤੁਸ 1:9), ‘‘ਕੋਰੜੇ’’ (ਆਇਤ 6) ਬੇਸ਼ੱਕ ‘‘ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ’’ (ਕੋਸਟਰ, 527-28)। ²³ਇਹ ਵਿਚਾਰ 2 ਮੱਕਾਬੀਆਂ 6:12, 14-16 ਵਿਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ²⁴ਡੋਨਲਡ ਗੁਬਰੀ, ਦ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼: ਐਨ ਇੰਟ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1983), 253. ²⁵ਕੋਸਟਰ, 528. ²⁶ਸੀ. ਐਸ. ਲੂਈਸ, ਦ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਆਫ਼ ਪੈਨ (ਆਕਸਫੋਰਡ: ਪੰਨਾ ਰਹਿਤ, 1940; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1962), 93. ²⁷ਐਲਬਰਟ ਬਾਰਨਸ, ਨੋਟਸ ਆਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ: ਹਿਬਰੂਜ਼ ਟੂ ਜਿਊਡ (ਲੰਦਨ: ਬਲੈਕੀ ਐਂਡ ਸਨ, 1884-85; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1985), 300. ²⁸ਡਾਇਓਨਿਸਿਯੂਸ ਆਫ਼ ਹੇਲੀਕਰਨੇਜ਼ਸ ਰੋਮਨ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼ 2.26.2. ²⁹ਆਰਥਰ ਡਬਲਯੂ. ਪਿੰਕ, ਐਨ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹਿਬਰੂਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1954), 930; ਵਾਲਟਰ ਬਾਊਰ, ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ

ਆਦਰ ਲਰਲੀ ਐਂਡ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਜਿਲਦ 3ਜੀ, ਸੇਪ ਅਤੇ ਸੰਪਾ. ਕ੍ਰੈਡਿਟਿਕ ਵਿਲੀਅਮ ਡੈਂਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000), 749. ³⁰ਗੁਥਰੀ, 253.

³¹ਜੀ. ਐਚ. ਲੈਂਗ, ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼: ਏ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਟ੍ਰਿਟਾਈਜ਼ ਫਾਰ ਪਲੇਨ ਐਂਡ ਸੀਰੀਅਸ ਰੀਡਰਜ਼ (ਲੰਦਨ: ਪੇਟਰਨੋਟਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1951), 239. ³²NIV ਵਿਚ ਇਹ ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਕੌਮਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈ ਜਦ ਕਿ NASB ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ³³ਲਾਈਟਫੁਟ, ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਟੁਡੇ, 234. ³⁴ਸਟੈਡਮੈਨ, 141. ³⁵ਗੁਥਰੀ, 257. ³⁶ਬਾਰਨਸ, 301. ³⁷ਕੋਸਟਰ, 541. ³⁸ਸਟੁਅਰਟ, 510. ³⁹ਬਰੂਸ, 365. ⁴⁰ਹਿਯੂਜ਼, 539.

⁴¹ਬਾਰਨਸ, 303-4. ⁴²ਬਰੂਸ, 368. ⁴³ਜੋਮਸ ਬੌਪਸਨ, ਦ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰ., 1971), 171. ⁴⁴ਮੱਤੀ 23:15 ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਉਂ ਰੂਪ (*proselutos*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਬੰਧ *proserchomai* ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ 'ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣਾ, ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਾ।' ⁴⁵ਸਾਈਮਨ ਜੇ. ਕਿਸਟਮੇਕਰ, ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1984), 392. ⁴⁶ਜ਼ਬੂਰ 20:2; 74:2, 3; 78:68, 69; 132:13, 14; 135:21. ⁴⁷ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 8:29 ਵਿਚ ਇਹ ਮਸੀਹ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ 'ਜੇਠਾ' ਹੈ। ⁴⁸ਬਰੂਸ, 376. ⁴⁹ਡੋਨਲਡ ਗੁਥਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ 'ਆਮ ਸਭਾ, ... ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ' ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਸਚਾਏ ਹੋਇਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (ਗੁਥਰੀ, 263.) ⁵⁰ਐਨੋਕ 22:9; 41:8 ਵਿਚ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

⁵¹ਦੁਹਰਾਏ ਵਚਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯਹੂਦੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਗਰੇਥ ਐਲ. ਰੀਸ, ਏ ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਐਂਡ ਐਕਸਜੇਟਿਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼ [ਮੋਬਰਲੀ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਸਕ੍ਰਿਪਚਰ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਬੁਕਸ, 1992], 231, ਪ. 61.) ਦ ਐਕਪੋਜ਼ਿਟਰ'ਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਸੰਪਾ. ਫ੍ਰੈਂਕ ਈ. ਗੋਬਲੇਨ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਜ਼ੋਂਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1981), 12:145 ਵਿਚ ਲਿਓਨ ਮੋਰਿਸ, 'ਹਿਬਰੂਜ਼' ਵਿਚ ਰੱਬੀਆਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ⁵²ਯਸਾਯਾਹ 13 ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ⁵³ਰੀਸ, 231. ⁵⁴ਰੋਬਰਟ ਮਿਲੀਗਨ, ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼ (ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ: ਚੇਜ਼ ਐਂਡ ਹਾਲ, 1876; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਨੈਸ਼ਵਿੱਲ: ਗੋਸਪਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੰ., 1975), 472. ⁵⁵NIV ਇਹ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਕੌਮਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ NASB ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ⁵⁶ਬਰੂਸ, 385. ⁵⁷ਜੋਮਸ ਜੀ. ਲੈਂਗ, ਹਿਬਰੂਜ਼, ਇੰਟਰਪ੍ਰਿਟੇਸ਼ਨ (ਲੁਈਸਵਿੱਲੋ: ਜੌਨ ਨੌਕਸ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1997), 131. ⁵⁸ਜੋਮਸ ਬਰਟਨ ਕਾਫ਼ਮੈਨ, ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਹਿਬਰੂਜ਼ (ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫ਼ਰਮ ਫ਼ਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1971), 293 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ⁵⁹1 ਪਤਰਸ 1:14, 15 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 11:44, 45; 19:2; 20:7 ਤੋਂ ਦੁਹਰਾਇਆ। ⁶⁰ਕੋਫ਼ਮੈਨ, 300.

⁶¹ਪੌਲ ਐਲਿਗਵਰਥ ਐਂਡ ਯੂਜੀਨ ਐਲਬਰਟ ਨਿਡਾ, ਏ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸਟਰ'ਜ਼ ਹੈਂਡਬੁਕ ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼, ਹੈਲਪਸ ਫ਼ਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸਟਰਜ਼ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਯੂਨਾਇਟਡ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, 1983), 318.